GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a“ ese:
Marti'a, Joui'a si Sambat'a.
Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu séu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.
Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru flacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 8. **Marti, 20 Ianuariu | 1 Februariu** **1881.**

Solidaritate.*)

1860—1865.

Brasiovu, 12. Ianuariu.

VI. Trei erau curentele ce se manifestau in poporu in ajunulu conferentiei natiunale dela 1/13 Ianuariu 1861. Unulu era curentulu natiunalu de sine statatoriu, care din nenorocire remase inse inchisu in Munti si nu potea strabate in Campia; alu doilea si celu mai tare curentu era celu guvernamentalu, elu representá parerile acelora, cari tieneau, cà numai dela guvernu si prin guvernu se potu dobêndi tóte; alu treilea curentu in fine era alu celoru nedecisi, cari balansáu intre doue luntre, voindu a tieué contu si de dorintiele natiunali independente, fara de a se stricá inse cu guvernamentalii, cari erau cei mai cu influintia si cei mai tari.

Acesti din urma au inaugaratu politic'a nici calda nici rece a compromisseloru si transactiuniloru cu ómenii dela putere. Ei dîceau spre esemplu: de càtu nici o conferintia, mai bine o conferintia pe jumetate comandata de susu; ei calareau spre escusarea oportunismului loru neoportunu totu numai pe impregiurarea, cà noi Romanii cari inainte de 1848 n'amu avutu nimicu, trebue se dîcemu „bogd'a proste“ déca ni se va dá fia càtu de puçintelu in ori si ce forma, ear' „niciodata se nu incetamu de a cere necurmatu totu càtu ni se cuvine.“

Partid'a natiunaliloru oportunisti càstigà cu timpulu o influintia insemnata in tiéra. Atitudinea ei neprecisata inse provocà in urm'a acést'a multe conflicte nu atàtu cu nationalii independenti, cari neavendu conducêtori de ajunsu remasera mai de totu passivi, càtu mai multu cu nationalii guvernamentali, cari aveau o „marsiu-ruta“ bine determinata si nu se conduceau intotdéuna de aceleasi temeri nationale cá oportunistii.

Este fórte caracteristicu pentru atitudiuea natiunaliloru oportunisti, cà ei leganandu-se necontenitu intre doue luntre nu se poteau pronuntiá niciodata claru si limpede pentru o directiune, n'aveau curagiulu deplinu alu opiniunei, nu erau in stare cá la unu momentu supremu datu se dîca: Stati pe locu! Pêna aci si mai departe nu!

Se ne inchipuimu acuma cà la 1/13 Ianuariu 1861 memoratele trei curente inca nu erau destulu de esprese, cà ele formau inca unu micu chaosu de sperantie si temeri si cà in fondu tronau inca poternicele reminiscintie dela adunarea din 1848; se ne reamintimu in memoria, cà modulu conchiamarii acestei conferentie a eschisu a priori possibilitatea cá elementele independente se fia preponderante in adunare si vomu avé o icóna generala a primei adunari natiunale romanesci ce s'a tienutu dupa cele din 1848.

Unu distinsu cronicariu descriindu, in Ianuariu 1861, caraterulu conferintiei dela Sibiiu si voindu a aratá insemnatatea ei, dîce, cà „ómenii pe langa filosofi'a ce-o tragu din vieati'a practica, se conducu si de instinctu, adeca de unu boldu firescu, carele órecum le sioptesce pe nesemtîte: fa ceea, ferestete de cutare.“ Densulu constata apoi cà sunt si de aceia, cari nu dau nimicu pe instincturi si cari in politica si in cause natiunale sunt prea aplecati a se supune mai orbesce „logicei fapteloru adeca a luá lucrurile asia cum vinu asia cum le facu altii.“ — „Pentru acesti'a“ adauge elu „era de cea mai neaperata trebuintia cá Romanulu inca se faca apelu la mintea s'a, la ratiunea generala a poporului la inteliginti'a s'a, pentru cá lumea se véda déca din silogisme si dileme iese totu aceea ce spune instinctulu poporului, séu póte si mai altu ceva.“

*) A se vedé Nrii 84, 100, 101, 102, 103 si 104 ai „Gaz. Trans.“ din anulu 1880 si Nr. 4, 5 si 7 din 1881. Red.

Cronicariulu constata mai departe cà la conferentia se ivi intrebarea categorica: „se se lase desbateriloru cursulu celu firescu? si adauge: „inse care cursu? acést'a nu se prea spunea respicatu.“ — Acelasiu cronicariu trece apoi iute peste tóte scrupulele de soiulu acest'a si dice: „Dupa o intalnire la inceputu insoçita de sfieli, de prepusuri si temeri feliurite in cele din urma a ocupatu loculu mai preste totu o incredere, o cordialitate insuflatóre de placere si vieatia cá si aerulu de primavera. Au nu vediuramu a patr'a di si mai alesu cu ocasiunea mesei diplomatice (!) cum unu numeru de feçie mai inainte inca totu melancholice s'au inseninatu cu totulu? Numai càte o parechia doue de ultramoderati si ultra-pessimisti mai semená cà ar' fi nemultiamiti cu ceea ce decurge impregiurulu loru. Asia este, extrema se contingunt.“

Eata fidel'a caracteristica a politicei natiunaliloru oportunisti, eata pessimismulu loru, care facea sè se nasca in ei la inceputu „feliurite, sfieli, prepusuri si temeri“ spre a dá locu apoi optimismului celui mai „insuflatoriu de viétia“; eata cum se clatinau intre doue luntre, aci fiindu condusi de „instinctulu care le sioptea: fà ceea, ferestete de cutare“, aci supunendu-se cu incredere „logicei fapteloru“; eata ecuilibristii fara ecuilibru, cari atàta s'au totu plecatu mai spre o luntre mai spre alta, pêna candu sosindu furtun'a si resturnandu amendoue luntrele cadiura intre ele in braçiele cele reci ale valuriloru sgomotóse.

Cronic'a evenimenteloru politice.

N'au folositu nimicu frumósele vorbiri ce s'au tienutu din partea opositiunaliloru maghiari spre a face se cada proiectulu guvernului, privitoriu la introducerea de noue imposite pe consumulu zacharului, alu cafelei si alu berei; n'au folositu nici argumentele neresturnabile aduse de br. Sennyey in contra unei noue urcari a dàriloru; ministeriulu a potutu se resiste tuturoru atacuriloru, càci d-lu Tisza isi cunoscea bine mamelucii, ii adunà in giurulu seu, — chiaru si cei bolnavi si ologi fura adusi la votare — si numerandu capetele acestoru adicti si umiliti servi ai politicei lui vediù, cà dispune de maioritate. C'unu aeru triumfatoriu luà d-lu Tisza la finitulu desbaterei cuventulu, nu spre a aratá durerea pentru nouele sarcini, ce se impunu poporului, ci spre a luá in risu silintiele zadarnice ale opositiunei de alu resturná: Tisza e tare, nu 'lu veti resturná asia usioru, elu nu va cede loculu elementeloru turbulente, — esclamà in fine ministrulu-presiedinte.

Votarea a fostu nominala. Din 444 deputati verificati au votatu 207 pentru primirea proiectului, 186 in contra primirei, 50 de deputati au fost absenti, presiedintele n'a votatu. Asia dér' guvernulu a invinsu cu-o maioritate de 21 voturi, intre cari 11 ale ministriloru de statu, ear' 7 ale Croatiloru.

Dela 1 Aprile anulu curentu trebue se platimu dér cafeau'a, zaharulu si berea cu vreo 10 percente mai scumpu. Comerciulu din orasie va suferi mai multu in urm'a acestei dari. Guvernulu se bucura de acést'a victoria. Numai asia mai departe!

Vorbindu despre evolutiile sevêrsite de provinci'a romana transdunareana pe calea culturei in cursulu anului trecutu, „Romani'a Transdunareana“ dice intre altele:

„In actiunea generala civilisatóre a statului romanu avemu de notatu, pe antai'a linia, clàdirile scóleloru rurale si urbane. Aprópe o suta scóle, in mijloculu unei populatiuni dobrogene de 160,000 locuitori, functionéza regulatu si respandescu lumin'a loru in sinulu familieloru. Astufeliu cà astadî posedemu la 1600 suflete o scól'a, o proportiune ce nu se gàsesce nici intr'unu statu alu Europei civilisate.

„Vine apoi regularea administratiei bisericesci si intretinerea Bisericeloru de ori-ce ritu. Astufelu s'au deschisu in judetiulu Constantiei si alu Tulcei peste 8 moschee, si s'au santitu si deschisu peste 10 biserici crestine ortodocse. Asemenea s'au ajutoratu de catra cass'a particulara a Mariei Sale Carolu Principele Regalu alu Romaniei mai multe Biserici ruse, lipovene si sinagoge.

„Asemenea in cursulu anului 1880 s'a cheltuitu de càtra statulu romanu numai pentru judetiulu Tulcea sum'a de 100,000 lei noi, pentru facerea de siosele noue si reparati'a celoru vechi, S'au cheltuitu peste 200,000 lei noi de catra comunele urbane ale Dobrogei pentru facerea de noui pavage, deschidere de strade si reparatiunea loru prin orasie.

In ce privesce actiunea politica, in cursulu anului 1880 s'a intaritu din ce in ce mai multu romanismulu si s'a recunoscutu la peste 400 romani dreptulu de a luá parte la votulu cetatianescu dobrogeanu si a fi inscrisi in listele electorale.“

Camer'a francesa a decisu in siedinti'a s'a din 29 Ianuariu cu 271 contra 233 de voturi tramiterea la comissiune a propunerii d-lui Floquet, cá press'a se fia pusa sub dreptulu comunu. D-lu Floquet pentru a-'si motiva propunerea, declarà, cà niciodata nu s'a presentatu unu momentu mai favorabilu pentru a rumpe cu totulu cu traditiunile imperiului si a-se intórce la principiile fundamentali ale revolutiunii francese in materia de pressa. „Ce a devenitu press'a sub vechi'a asuprire? Ómeni cu parale stau ascunsi la spatele scriitoriloru politici; aceia nu numai cà-i esploatéza pe acestia, dér' ce e mai multu i 'si facu siesi tributare economiile tierii. Aceste regretabile privilegii voru disparé numai candu va avé oricine dreptulu de a-'si esprime opiniunile sale in privinti'a afaceriloru publice. Pentru escesele de pressa, ce ar' puté obveni, sunt de ajunsu legile in vigóre contr'a calumniei si a atentateloru la moralitatea publica; press'a va càstiga o importantia, cá elementu de instructiune, discussiune, si educatiune publica, si se va emancipá de personalitati decadiute si de insulte numai si numai prin „libertatea deplina“. Atàtu camer'a càtu si guvernulu nu sunt tocmai departe de a-se pune cu totulu pe terenulu acestoru consideratiuni fórte resonabili.

Precandu camer'a este ocupata cu desbaterea legei de pressa, partidele factióse iau dispositiuni pentru a pregati terenulu pentru viitórele alegeri. Contele de Chambord (Henricu V) va avé la Jersey o intalnire cu principalii matadori ai partidului legitimistu pentru a-se intielege cu ei in privinti'a procedurei politice la proximele alegeri pentru camera. De asemenea principele Napoleonu bucina in lume prin organele adjutantiloru sei Mitchell si Lengle, cà densulu ar' poté fi unu escelentu presiedinte de Republica. Principele Plon-Plon — dupacum declarara adjutantii sei unui redactoru alu diarului „Le Voltaire“ — n'are alta ambitiune de càtu a deveni presiedinte alu Republicei . . . . firesce fara intentiunea de a incercá vre-odata se faca lovitura de statu. Elu este pe deplinu multiumitu cu aceea, cà este ginerele lui Victoru Emanuelu . . . Se vede, cà s'a inceputu carnevalulu si in Parisu!

O cuventare a jurisconsultului A. M. Sullivan, in care a aperatu pe unulu din acusatii Land-ligei irlandese, a produsu o mare sensatiune prin aceea, cà ea declara, cà in Angli'a tóte reformele au fostu obtienute mai multu séu mai puçinu prin fortia. Intre altele d-lu Sullivan dise: „Angli'a are o constitutiune, in adeveru libera, dér' cum a ajunsu ea la acést'a constitutiune? Printr'unu limbagiu cuviintiosu si demnu dóra? Cugetati la agitatiunea lordului John Russel si comparati-o cu agitatiunea moderata si reservata de astadi. Intemplatu-s'a ceva, ce ar' poté semená órecum cu agitatiunea dela

1831, candu mii de Anglesi se adunau inaintea palateloru si locuntieloru aristocratiei si declarau, cà-'si tienu uscatu prafulu, si 'si voru topi plumbulu pentru tieranii, cari le refusa dreptatea? Dupa liter'a legei asupr'a conspiratiunei Lord. J. Russel, care la unu anu séu doi dup'aceea a devenitu ministru alu corónei, ar' fi fostu de a se pedepsi. Urâtu cum era de procurorulu general (attorney-general) de pe atunci, de ce n'a fostu adusu inaintea curtiei cu jurati? Pentru-cà se scieá fórte bine, cà 12 anglesi cinstiti nu aveau se-'lu afle vinovatu!"

Din Montenegru se scrie, cà in 19 l. c. a avutu locu in Baitze, unu satu lenga Cetinje, cu mare pompa o serbatóre dintre cele mai curióse. S'a serbatu „a n i v e r s a r e a m a c e l a r i e i r e n e g a t i l o r u m u n t e n e g r i n i", cari in seculului alu 16-lea navalisera in Montenegru si in legatura cu musulmanii din Bosni'a si din Hertiegovin'a ameninţiau se nimicésca independenti'a nationale a principatului. La banchetulu datu cu acésta ocasiune au luatu parte principele Niculae in persóna, toti ministrii si ceialalti inalti demnitari ai statului. Dintre representantii puteriloru straine a fostu de facia numai celu grecescu cu secretariulu seu. S'au tienutu multe toaste patriotice. Principele Niculae a beutu in senatatea regelui „G e o r g i o s" si in prosperarea Greciei. Pe urma principele oferi d-lui Logothetis unu magnificu handjaru, cu urmatérele cuvinte: „Acestu handjaru a versatu multu sange musulmanu, pentru aceea Vi-lu dàruescu, cá unu simbolu alu invingerii asupr'a turciloru, pe care poporulu meu si eu o dorimu din adênculu animei nóstre viteazului poporu grecescu." Aceste cuvinte au fostu insoiçte de aclamatiuni entusiastice la adres'a regelui Georgios alu Greciei.

Resbelulu ce duréza deja de doui ani de dile intre republicele din Americ'a de sudu: C h i l e de o parte si P e r u si B o l i v i a de alta parte, se póte considerá cá terminatu prin luarea capitalei Peru-lui, Lima, de càtra armat'a chiléna.

Earasi se acatia de „Gazeta" unu altu corespondentu alu lui „Kelet", care judecandu dupa stilu abia a trecutu prin norme (classele primare). Elu vatama cu ocasiunea acést'a intr'unu modu brutalu si pe functiunariulu dela finance d. George Vasilie, care ne róga se publicamu urmatórea apearara la care se vede constrinsu:

B r a s i o v u 31/19 Ianuariu.

Onorate D-le Redactoru! Lui „Kelet" nu-i mai ésa din capu acea drépta acusare din Nr. 1 alu „Gazetei Transilvaniei", cumcà cu ocasiunea denumirei siefului dela esposítur'a financiara din Brasiovu s'a procesu façia de mine in modu nelealu si neumanu. In furi'a lui de a justificá acelu nepotismu, asupra càruia s'au plansu deja si deputatii si diuarele maghiare, dicu in furi'a acest'a de a justificá o procedere arbitrara, de cari se intempla in Ungari'a intr'o mesura, incàtu so vorbesce pe façia intre functionari, cà la càstigarea de posturi decide mai numai protectiunea, ceea ce prin esperienti'a de tóte dilele se si constata, — unu corespondentu alu numitului diaru se acatia si de persón'a mea, vrendu a me declará de neaptu, cu tóte, cà eu conducu acestu oficiu acum mai de o jumetate de anu spre deplin'a indestulire a deregatoriei mai inalte, macaru cà eu in decursulu servitiului meu de 14 ani, desi am suferitu mai multe maltratari din caus'a natronalitatii, in urm'a carora si corespondentulu lui „Kelet" si-ar' fi perdutu càte odata patienti'a, totusi am nisuitu a'mi impleni detori'a de amploiatu juratu, de cive si omu onestu cu credintia si diligintia, si cumcà ast'a mi-a si succesu in totu-déuna, potu documentá prin atestate de lauda dela superiorii mei si deci nu sunt avisatu la grati'a lui „Kelet", care si dealtmintrea se vede a fi condusu puru si simplu de ur'a nationala, pentru cà elu lauda ce nu cunósce, din caus'a nationalitatii, si defaima ceea ce asemenea nu cunósce, érasi din caus'a nationalitatei. Deci desierte sunt opintirile celoru dela „Kelet", de a escusa unu actu arbitrariu, pentru cà nedreptatea nedreptate remane in veci. Cu totulu alt'a este dupa a mea parere chiamarea pressei, prin urmare si a lui „Kelet": nu a escusá unu actu de nedreptate, ci alu infierá, pentru cà numai asia póte fi posibilu unu progressu spre mai bine. Dér' si din altu punctu de vedere apare procederea lui coresp. „Kelet" neumana: a batjocuri pe unulu, càruia i s'a facutu una nedreptate, arata nesce simtiemente cu totulu perverse. Detori'a fiacarui omu cu minte este, a protestá in contra arbitriului si a disordinei, pentru cà lumea asta este odata asia facuta, cà ceea ce se intempla astadi unu'a, se intempla mane si altuia si póte cà unuia, pentru care ar' potea se-lu dóra chiaru si pe „Kelet", fora inse de a mai poté ajutá. Asia intielegu eu principiele, dupa cari avemu se traimu in acést'a patria cu „Kelet" d'impreuna.

In ceea ce privesce celalaltu argumentu, cumcà in Romani'a inca nu s'ar' aflá functionari maghiari, de unde dupa logica lui „Kelet" ar' si urmá, cà nici noi Romanii din Ungari'a nu amu avé dreptu de a pretinde, cá se fimu aplicati in functiuni in Ungari'a, despre asta voru binevoi altii a luminá pe „Kelet".

George Vassilie
concipientu fin. de cl. I si dirigentu prov. alu oficiului pentru tacse si timbre.

Scrisori din Romania.

B u c u r e s c i 17/29 Ianuariu.

O indignatiune generala a produsu aici unu articolu aparutu in „L u m i n a t o r u l u" sub titlulu: „Déca nu ne ajutati, ve rugamu se nu ne stricati." In acelu articolu on. domnu, P. Rotariu declara pe toti Romanii veniti dela d-vóstra „S p i o n i, t r a d a t o r i, d e f r a u d a t o r i, f u g a c i." Aceste epitete suntu impodobite cu urmatórea cununa impletita din cuvinte alese:

„Ba suntemu informati o spunemu chiaru pe façia, cà insusi d. Bratianu ar' sustiné despre noi opiniunea d-sale cá intemeiata, cà suntemu toti nisce netrebnici de ómeni si n'ajungemu nici càtu face o cépa degerata.

„De unde si-a trasu d-lui informatiunile d-sale?

„Nu dóra dela esceleutulu seu colegu in functiune dela Budapest'a? Ori dóra ne judeca pe noi dupa caracterele fugaciloru nostri séu dupa caracterele lingailoru de pe la Sibiiu si Brasiovu etc. ce sugu càte doue si trei titie romanesci d'aici si ar' mai vré si una de bibolu din Romani'a."

Stilulu e omulu, a disu de multu unu celebru scriitoru. — Eaca respunsulu celu mai potrivitu déca d. Rotariu ar' fi unu publicistu strainu, dér' d-s'a fiindu romanu, trebue se stamu puçinu de vorba si se luminamu „L u m i n a t o r u l u" din Timisióra.

Apoi bine, Onorabile domnu Rotariu, nemuritorii Lazaru, Barnutiu, Maiorescu, Martianu, Papiu si altii, erau nisce „fugaci, spioni, tradatori, defraudatori?" — Dér' se lasamu pe acesti ilustri si savanti propagatori ai r o m a n i s m u l u i se odihnésca in pace, déca suntemu atàtu de nemernici, in càtu nici astadi se nu fimu petrunsi de romanescile loru invetiaturi. Se ne intórcemu la cei vii: Au dóra bine meritatulu si eruditulu barbatu, A. T. Laurianu e unu „fugaciu criminalu?" Séu d. Vasile Maniu, membru alu camerei legiuitóre, alesu in Ialomiti'a mai cu séma de proprietari si arendasi veniti din Transilvani'a, inca e unu „fugaciu, spionu?"

Afara de aceste persóne, si de unulu séu doi distinsi militari, dela d-vóstre altii la noi nu suntu cari se ocupe o positiune mai inalta in societate si d. Bratianu, ne venindu in atingere de càtu cu persóne de-o positiune mai 'nalta, e r g o, dupa argumentatiunea d-lui Rotariu, acele persóne „aru fi fara caracteru."

Dér' ori-ce omu cu mintea sanatósa vede indata, cà tocmai argumentatiunea acést'a a d-lui Rotariu nu e vrednica „o c é p a d e g e r a t a".

Aici nu suntu „coconasi" dela d-vóstra. — Nisce profesori, càti-va medici si ingineri suntu la bugetulu statului si toti ceialalti veniti cu carte se hranescu cum potu prin servicii particulare.

Dá, in magistratura, financie, administratiune, intre advocatii statului, la drumurile de feru etc. suntu destui straini chiaru neassimilati, dér' romani de dincolo fórte puçini séu mai de locu.

Proba despre acést'a cà, pe candu la noi se institue unu comitetu macedonénu pentru apararea Romaniloru de acolo in contra Greciloru, in acelasi timpu pléca din Romani'a in Greci'a cu sutele Voluntari, cá sè se bata cu Albanesii si cu Romanii de acolo si se ocupe Epirulu si Tesali'a, tienuturi romanesci.

Subscriptiuni pentru Greci'a se facu necurmatu; numai in Giurgiu si T. Magurele, orasiele mici, s'au subscrisu intr'o singura di peste 15,000 fr.

Dér' Nemtii, cari vinu cu gramad'a si suntu cu sutele in functiune pe la drumurile de feru, incàtu au ajunsu astadi, de au unu organu de publicitate, sustienendu in Romani'a politic'a suprematista a dualismulu Austro-Ungaru si calomniandu necurmatu pe Romanii din Monarchi'a Austriaca.

Eaca Onorabile confrate, pentru cine e Romani'a nu unu „burete sugatoru" ci o l â m â i a d e s t o r s u. Nu e vorba cà suntu de dincolo si inca intr'unu numeru fórte considerabilu ómeni cu dare de mana, proprietari, arendasi, comercianti, mestesiugari, farmacisti etc. etc.

Ei, dér' acestia nu 'si batu capulu cu suferintiele patriei; o recunoscu si eu, caus'a voiu espune-o pe largu in scrisorile mele viitóre. Acést'a sarcina o lasa pe séma celoru cari invatia carte. Acestia trebue se faca si atàtu de puçinu càtu facu, ei trebuie se alerge pe la ómenii cu dare de mana, compatrioti de ai loru, cá se'i indemne se contribuésca pentru unu scopu séu altulu; ei trebue se combata prin graiu si scrieri calomniile strainiloru, respandite cu intentiune in contra Transilvaniloru in fine totu ei suntu calumniati si de strainii d'aici si de unii compatrioti ai loru, r e m a s i, cum se lauda d-loru, a c a s a, ó m e n i d e o m e n i e."

La initiativ'a „fugaciloru, coconasiloru" s'a infiintiatu intre altele si Societatea „Transilvani'a", care numera astadi apróре 150 mii franci, capitalu, care cresce si care e destinatu, cá dupa incetarea societatii se tréca in proprietatea „Asociatiunei Transilvane" din Sibiiu.

In façi'a acestoru impregiurari, rogu pe onorabilulu si patriotulu publicistu dela Timisióra se bine voiésca a nu inaugurá lupt'a; „Noi in contra nóstra", fórte placuta dusmaniloru nostri, càci numai a loru causa aru servi-o, ér' nici de cumu a Romaniloru . . . De càtu se incepemu cu insulte la adres'a unoru si altora, mai bine se luminamu pe cei mai puçinu luminati de càtu „L u m i n a t o r u l u" in priviuti'a causei Romaniloru de peste Carpati.

* * *

La noi in cercurile politice se obsérva o miscare fórte viua.

Diu'a de 24 Ianuariu, aniversarea unirei tieriloru surori, Romani'a si Moldov'a, cu càtu se apropia mai multu, cu atàtu animele buniloru Romani batu mai caldu si se framenta pentru consolidarea si asigurárea viitorului tiérii.

Acést'a di maréti'a, scumpa si iubita, pare a fi destinata de provedintia, a scrie cu litere de auru o noua pagina in Istori'a contimporana a Romaniloru.

Dé ceriulu, cá nou'a generatiune se scie a pastrá cu scumpetate ceea-ce 'i va lasa cá mostenire betran'a generatiune, care a creatu acést'a di si totu ea va si incorona-o cu corón'a regalitatii Romaniei.

Indolu 21 Ianuariu 1881.

Cá invetiatoru la scól'a confes. gr. c. din Indolu, confirmatu la anulu 1879/80, unde si de presinte functionezu, nu potu se nu facu amintire in càteva siruri despre starea, in care am aflatu scól'a din Indolu. Càndu am inceputu cursulu scolasticu aici potu dice, cà am aflatu una ordine esemplara, intre altele am aflatu o modesta biblioteca, care contienea tote cartile scolastice prescrise in planu, cumu si alte càrti de cetitu pentru copii si diare, precum: Economulu si fóia scolastica, Amiculu Familiei, Càrtile Sateanului, Preotulu romanu, Higien'a si Scol'a; in fine am aflatu tóte recvisitele necesare de scrisu. Cu unu cuventu totu ce erá neaperatu de lipsa spre a poté unu inventiatoriu bunu face unu progresu imbucuratoriu. La tóte acestea merita tóta laud'a oficiulu protopoescu, care nu numai in comun'a s'a Indolu a facutu astufeliu de dispusitiuni salutarie, dér' chiar' si in celelalte comune din tractu, pre unde numai s'a potutu, despre ce deplinu m'am convinsu.

Eu din parte'mi, aflandu o astfufeliu de ordine in scóla, inca m'am silitu in totu modulu se castigu anim'a copiiloru si se-i capacitezu, cá cu timpu din ei se iésa o generatiune, care cu pasi spornici se póta inaintá in sciintia, se póta cunósce fólosele, ce le póte omulu trage din scóla, care 'lu feresce, cá sè nu fia insielatu de totu veneticulu, càci disu este; Amare-su redecinele invetiaturei inse dulci fructele ei. M'am silitu a destepta in elevi si semtiulu religiosu morale si nationalu prin esercitii in cantarile bisericesci si nationale. Aici elevii in biserica canta in coru totu ce se tiene de S. Liturgia. Am amblatu si prin alte comune, precumu pe Tèrnave, Muresiu, si Ariesiu, inse cu parere de reu trebue se spunu francu, cà mai in nici o comuna n'am aflatu copii se cante in coru in Biserica. Invetiatorii respectivi ar' trebui se impliuésca mai acuratu inaltele ordinatiuni metropolitane. Avisu d-loru inspectori confes. si directori scol., cá se visiteze mai desu scólele si se supraveghieze mai cu rigóre implinirea celoru prescrise!

Nu potu trece cu vederea mai departe, cà in tractulu Indolului s'au facutu o multime de prenumeratiuni la diferite diuare si este sperare, ca pre venitóriu toti invetiatorii si preotii din acestu

tractu voru prenumera la càte unu diaru. Totu prin neobosit'a staruintia a M. On. Domnu V. Protopopu Petru Ales. Vlass'a cu inceputulu anului acestuia s'a infiintiatu in Iudolu o Reuniune séu mai bine disu societate constatória din barbati, femei si copii dela 12 ani in susu cu scopu: 1. Spre ajutorarea Bisericei Scólei si altoru scopuri filantropice; 2. Pentru infrênarea poftei de a bé spirtuóse ruinatore. 3. Spre latirea gustului de cetitu in poporu prin cetirea de càrti folositóre. 4 Spre desteptarea semtiului nationalu in poporu prin cetirea si esplicarea diuareloru. Ar' fi fórte de doritu, cá sè se infiintieze în tóte Comunele astufeliu de societati, in cari inteliginti'a din comune si in prim'a linia On. Domni Preoti si invetiatori prin cetirea si esplicarea Càrtiloru folositóre si a diuareloru se destepte poporulu necultu, càci atunci amu stá pre o trépta cu multu mai inalta cá in presiute; am inaiutá, si amu poté face progrese mari pe tóte terenurile. Se nu lasamu se tréca o singura di fara a face ceva; se lucramu pêna a nu apucá in braciele ghiatióse ale mortiei, cá se nu ne blasteme posteritatea!

Iudolulu cá comuna curatu romanésca gr. c. pe bas'a recensementului facutu numera 560 suflete; din acestea sciu ceti si scrie 99; comun'a possede 318 vite cornute si 573 oi.

Parteniu Bàrlea
invetiatoriu in Iudolu.

Cernauti in 24 Ianuariu.

Onorate D-le Redactoru! Veti crede, neprimindu nici o corespondintia de pe aici, cà Romanii nostri nu lucra nemica. Aceast'a inse nu'i asia, ci din contra o activitate mai mare precum se arata in estu anu pe aici, nu s'a pomenitu deja de multu timpu. Si studintii nostri universitari nu remanu inapoi. Din tóte puterile nisuiescu si ei nainte. Inse si nepasantia (indiferentismulu. Red.) publicului romanu din ceilalti ani a peritu cu totulu si a facutu locu unei activitati, la care conlucra ori care pórta nume de Romanu. Studintii nostri universitari voru arangiá in 8 Februariu st. n. o serata impreunata cu dansu, cu care ocasiune se va esecuta joculu Calusiariulu si „Roman'a". Spre a ne puté arată si mai cu mare siguritate la serata, ni-a oferitu aici pré onorat'a familia P . . . unu salonu, in care se aduna adesea studintii si amploiati, cari toti esercita joculu „Roman'a". Cà nu se jóca la este esercitii numai „Roman'a" se intielege de sine. Joculu „Calusiariulu" se va esecutá in costumu natiunalu. Amu intielesu, cà la multi din domnii Romani de aici nu le-ar placé sè véda „calusiariul" esecutatu in costumu nationalu. Din ce causa nu scimu, nici voimu se o scimu. Canteculu si joculu e alu nostru, ne semtimu mandri de elu si aceasta voimu s'o aratamu si publicului. Care consimtiesce cu noi, ilu va privi cu aceasi placere, cu care ilu invatia „Junimea" romana, eara caruia e rusine de jocurile stramosiloru nostri, acela remana compatimitu de toti bine cugetatorii. — La ceealalta serata ce a dat'o soc. acad, rom. „Junimea" in anulu trecutu a aparutu o Romanca adeverata in costumu nationalu la petrecere. Celelalte vediendu-o zimbieau mai antaiu a ride, dicendu cà ar' fi o comedianta; — amu intielesu, cà la serat'a viitória voru aparé mai multe in costumu nationalu. Ore candu voru aparé asia si domnii? Póte dupa cei voru rusina damele nóstre. . . V.

Retiparirea cartiloru bisericesci romane.

Raportulu

privitoriu la revisuirea si editarea càrtiloru bisericesci, presentatu comissiunei santului Sinodu de prea santitulu Melchisedecu, Episcopulu de Romanu, iu sesslunea de tómna a anului 1880.

(Urmare.)

Este inca si o consideratiune, pe care o potemu califică de politica bisericésca, cà-ci si biseric'a totu-deaun'a a avutu si trebue se aiba politic'a s'a religiósa, pe care apostolulu o numesce „iubirea fratiésca càtra cei de o credintia". Biseric'a romana a primitu dela biseric'a gréca orthodoxa alfabetulu cirilicu inpreuna cu tóte popórale slave orthodoxe, si pêna acum l'amu pastratu in biserica inpreuna cu toti coreligionarii nostri, cá pe o reliquia sacra din timpulu apostolatului crestinescu. Lapedarea lui acum din biserica ar' poté desteptá in coreligionarii nostri greci si slavi o mare banuiala, cà noi tindemu a ne apropiá de biseric'a latina si voimu a rupe treptatu legaturile nóstre istorice comune cu densii in cele bisericesci. Sentimentulu religiosu, cà si celu nationalu este fórte susceptibilu.

Acést'a banuiéla cu atàtu mai virtosu póte avé órecare aparentia de adeveru la densii, cà-ci, dintre tóte diferitele biserice romane ce esistu astadi in diferite tieri, numai biseric'a romaniloru uniti dela Blasiu, in Transilvani'a, a tiparitu o parte din cartile romane bisericesci cu litere latine, adoptandu limb'a si ortografi'a etimologista Cipariana. Toti mitropolitii si episcopii romani orthodoxi din Austro-Ungari'a, de si in cancelariile loru si in scrierile loru literarie se servescu cu alfabetulu latinu, nici unulu n'a introdusu in cartile servitiului divinu acestu alfabetu. Vomu aminti aici cu deosebire pe fericitulu intru amintire, Inaltu Prea Santitulu mitropolitu alu Ardealului Andreiu Siaguna, repausatu acum de càtiva ani, pe acestu barbatu distinsu prin eruditiune si zelu pastoralu, si prin urmare, iubirea de némulu seu romanescu, pe restauratorulu bisericei ortodoxe a romaniloru din Ungari'a, care de multu erá derimata si cadiuta prin intrigele dusimaniloru bisericesci si politici; pe acestu barbatu cunoscutu si stimatu de tóta biseric'a orthodoxa pentru invetiatur'a si vrednici'a s'a. Acestu mare barbatu, carele a traitu in Transilvani'a printre literatii romani de acolo, unde s'a inceputu miscarea romanésca de-a adoptá scrierea latina in loculu celei cirilice, a statu unu timpu privitoriu la acést'a misicare nationala, si cele dintaiu scrieri ale sale le-a publicatu cu litere cirilice, apoi a adoptatu si elu scrierea latina in operile sale cele din urma, precum in Compendiulu dreptului canonicu, in Enchiridiulu canóneloru apostolice si sinodale, in Pastorala etc. Inse in cartile propriu dise bisericesci séu ale cultului, precum: Bibli'a, Mineele, Octoichulu, Triodulu, Penticostarulu, s. c., nu a crediutu, cà este bine a adoptá acestu alfabetu, ci a pastratu vechiulu alfabetu cirilicu, si acést'a tocmai, candu contimpuranulu seu Siulutiu, mitropolitulu unitu, a introdusu alfabetulu latinu in cartile bisericesci romane, cu cari se servescu unitii.

Mitropolitulu Siaguna nu a urmatu pe Siulutiu, a luatu editiile cele mai bune si mai noue, cari sunt acelea din monastirea Némtiului, si cu mici inlocuiri ale unor'a din cuvintele slavone, neproprii audiului romanescu, precum: poporu in locu de norodu, binecuventare in locu de blagoslovenie, teologia in locu de bogoslovie s. a., le-a reprodusu in tocmai, si cu acést'a editie a prea sânt. Siagun'a, se intimpina pêna asiadi trebuinti'a de carti bisericesci in tóte bisericile romane.

Nu trebue se scapamu din vedere si acea inpregiurare, cà o mare parte din bisericanii nostri, mai cu séma cei de pe la sate, preoti si dascali, precum si cei din nou'a provincia romanésca Dobrogea, nu sciu se citésca scrisórea latina.

Prin urmare, cartile tiparite cu alfabetulu latinu ar' remané pentru densii inchise si de nici unu folosu pentru servitiulu religiosu. — Resulta din acestea, cà biseric'a nóstra romana orthodoxa trebue se conserve si de aci inainte inca pentru multu timpu alfabetulu cirilicu pentru cartile bisericesci, cá unulu ce este fórte adaptatu la limb'a nostra, usioru de invetiatu; carele ne léga cu totu trecutulu nostru literariu si cu istori'a culturei si desvoltarii limbei nóstre; care singuru póte conserva unitatea limbei si pronuntia nealterata, si inlesnesce intrebuintiarea cartiloru bisericesci romane de càtra toti romanii, ori in ce tieri ar' fi locuindu ei. Pe langa densulu, fara nici-o inpedecare, se va intrebuintiá alfabetulu latinu in tóte scrierile de ori-ce alta coprindere, afara de cartile bisericesci, cari sunt trebuitóre, latinu in tóte scrierile de ori-ce alta coprindere, afara de cartile bisericesci, cari sunt trebuitóre la seversirea cultului religiosu.

Pe bas'a acestoru considerante, subscrisulu vine cu totu respectulu a propune la deliberarea comissiunei Santului Sinodu urmatórele conclusiuni:

1. Se declara si pe viitoriu intrebuintiarea alfabetului cirilicu pentru cartile bisericesci necesare la seversirea cultului divinu alu bisericiloru romano-ortodocse. Form'a si ortografi'a lui moderna pentru càrtile bisericesci se vá determiná la timpu de càtra Sfantul Sinod.

2. Sè se infiintieze in capital'a Romaniei o tipografia pentru editarea treptatu a cartiloru bisericesci, dupa cum trebuintiele bisericesci voru cere. Tipografi'a se fia inzestrata cu tóte cele trebuitóre pentru functionarea ei. Dreptu care se se ceara dela guvernu mijlócele trebuitóre pentru acestu sfersitu. Inaltu Prea Santitulu Metropolitu primatu, presiedintele Santului Sinodu, consultandu ómeni esperti in art'a tipografica, va stabili sum'a necesaria pentru tipografia bisericeasca, si va mijloci la guvernu, cá acea suma se se prevéda anualu in budgetulu statului.

3. Se va constitui unu comitetu compusu din persóne competente, cari se poseada cunoscintiele teologice si limbistice necesare la traducerea càrtiloru bisericesci din limbile in cari aú fostu ele scrise si din cari ele s'au tradusu in limb'a nóstra, spre a puté verificá acele traduceri; si a le perfectioná, unde trebuinti'a ar' cere.

Limbele, a caroru cunoscintia se cere la revisuirea cartiloru bisericesci, sunt: Elen'a, Slavon'a si Ebraic'a. Aceasta din urma pentru vechiulu testamentu, care se reproduce in o mare parte in càrtile serviciului divinu alu bisericei, atàtu in cetirele numite paremii càtu si in stilu si in manier'a de a scrie a poetiloru, sutori ai cartiloru cultului Bisericei nóstre. Membrii comitetului editoru trebue, prelunga o deplina cunoscintia a limbei si literaturei romane, se cunósca aceste limbi, séu celu puçinu una din ele. Ei voru fi celu puçinu in numeru de trei, si voru fi salariati de celu puçinu cu càte 200 lei noi pe luna. Ei voru fi alesi si numiti de càtra Sfantulu Sinodu.

(Va urmá.)

Remasu bunu, doiosu si sinceru.

Scumpiloru frati, amici, cunoscuti si discipuli!

Din consideratiuni independente de vointi'a mea personala, n'am potutu, pe calea ordinaria, se imi implinescu ultim'a, delicata si legitima datorintia ce o amu càtra voi: de aceea vinu pe calea publicitatii, se ve dicu unu remasu bunu doiosu si sinceru?

Or'a durerósa a batutu candu trebue se paresescu acésta scumpa, de Dumnedieu binecuventata, déra politicesce nefericita tiér'a; càndu trebuie se lasu acésta tiéra mandra si frumósa, unde am vediutu lumin'a dilii, unde am petrecutu 49 de ani, unde odihnescu in pace osamintele pruncíloru mei ale parintiloru, mosiloru si stramosiloru mei, unde in decursu de $17\frac{1}{2}$ ani am invetiatu fiii neamului nostru carte romanésca in dulcea limba romanésca; si am cautatu se inspiru in animile loru cele mai delicate sentimente de adeveru, dreptate, de religiositate si de moralitate, si se desteptu si alimentezu in pepturile loru iubirea si alipirea càtra natiunalitatea romanésca.

Datorintie sacre de profunda recunoscintia si de fiiésca pietate càtra celu mai mare binefacètoriu alu meu Andreiu Baronu de Siaguna, precumu si iubirea cea mare càtra Romanii Macedoneni, din sinulu càroru au esitu si parintii soçiei mele iubite, me indémna, se parasescu acésta tiéra, de care am fostu legatu prin atatea legaturi dulci si delicate si trecêndu peste tóte consideratiunile mele familiare si personale, si infruntandu tóte periculele, se me ducu la Romanii dela Pindu, cá se le invetiu fiii carte romanésca in dulcea limba romanésca si se desteptu in generatiunile cele tinere consciinti'a nationala si se cultivezu si conservezu in betranu si tineru Romanismulu.

Mare, greá si delicata este problem'a missiunii mele. Neamulu nostru are multi dusmani, atàtu la Carpati, càtu si la Pindu si nici odata n'a fostu ameniutiata esistenti'a nóstra nationala, cá astadi; de aceea se cere, cá niciodata in decursulu seculi loru, se ne concentramu tóte fórtiele materiale, intelectuale si morale spre a lucrá si luptá umeru la umeru pentru cultur'a nóstra natiunala in armonia si concordia. Luptele sunt mari si inversiunate atàtu la Carpati, càtu si la Pindu. Dusmanii nostri au in amendóue locurile acelasiu scopu: mórtea nóstra nationala, stergerea limbei nóstre nationale. Carectere firme si devotate causei nóstre ne trebuescu mai multu, decàtu ori-càndu in vieati'a némului nostru. Dumnedieulu parintiloru nostri se apere si se pazésca neamulu nostru, se-lu luminéze si se-lu intarésca in luptele sale cele grele pentru drepturile si tesaurele lui natiunale. Totu Romanulu se lupte cu credintia si cu taria sufletésca pentru binele nationalu si se fia convinsu, cà caus'a nóstra cea drépta si santa va triumfa de siguru, numai noi se nu ne descuragiamu, se nu ne spariamu de greutatile cele mari, care le vomu intimpina in drumulu nostru.

Me ducu betranu dela voi si me voiu intórce tineru.

Brasiovu 17 Ianuariu 1881.

Dr. Vasiliu Glodariu
Directoru si professoru la Gimnasiulu romanu din Bitoli'a in Maceponi'a.

Apelu.

Congresulu Internationalu de geologia.

Alu 2-lea Congresu internationalu de geologia se va tiné, dupa cum se scie, in anulu viitoriu 1881, in 14/26 Septembre, la Bolonia (Italia). Subsemnatulu delegatu alu Congresului si membru alu comissiunei internationale pentru unificarea nomenclaturei geologice, pentru Romania, amu onóre, a face cunoscutu, cà toti acei din Romani'a, cari se ocupa cu studiulu sciintieloru naturale, precum si ori-care romanu, care cultiva sciintiele, potu deveni membri ai acestui Congresu, platindu o cotisatiune de 12 lei. (5 fl. 40 cr.)

Pentru acést'a suma, membrii voru avé dreptulu, dice circulari'a Comitetului de organisare:

1. La charta de membru alu Congresului, cá care va puté asista la siedintiele sale.

2. La tóte publicatiunile Congresului.

Basandu-me pre numerulu relativu mare alu aderentiloru romani la primulu Congresu geologicu, tienutu la Paris, si pre interessulu celu mare sciintificu alu chestiuniloru, ce se voru desbate in acestu alu 2-lea Congresu, amu credintia, ca unu numeru si mai mare de romani voru dorí se iè parte la dênsulu, déca nu prin presentia la siedintiele sale, celu puçinu cá áderenti, candu totusi voru priimi tóte publicatiunile Congresului.

Sum'a de 12 lei se va tramite la subsemnatulu, strad'a Verde No. 8, pentru care voru primi, peste puçinu, o recepisa de la presiedintele congresului.

Georgiu Stefanescu.

Diverse.

[C o n v e n i r e a c o l e g i a l a] ce a arangiat'o Reuniunea romana de gimnastica si de cantari Sambata sér'a in sal'a otelului Nr. 1 a fost cercetata de unu frumosu si numerosu publicu romanescu. Inca inainte cu dóue luni era sè se tiena acésta convenire, dér' a trebuitu se fia amanata din caus'a epidemiei. Se observá pe façi'a fiacaruia multiamirea, cà in fine totu a fost possibilu a se tienè ácésta convenire multu asteptata. Esecutarea programei a corespunsu asteptariloru potentiate ale publicului. Program'a a fost urmatória: 1. Dóue càntece de Mendelssohn a) „O ventu cu line bori“ b) „Viorıc'a“, coru de dame si barbati 2. Pax vobiscum de Mendelssohn, coru de dame si barbati. 3. Din oper'a „Femeile vuióse“, coru de dame si barbati. 4. „Rigoletto“ transcriptiune de Fr. Liszt, piano. 5. „Biserica risipita“ de V. Alexandri, declamatiune. 6. Doue cantece de Mendelssohn: a) „Lanulu“ b) „Margaritarelele,“ duetu 7. „Cisl'a,“ coru comicu-satiricu de Porumbescu, coru de barbati 8. Hor'a dela Plevn'a de G. Dim'a, coru de dame si barbati.

Corurile mixte au fost esecutate cu multa precisiune, de astadata inse a seceratu celu mai mare aplausu corulu de barbati cu „Cisl'a.“ Vivacitatea, cu care poternicele voci barbatesci ne infaçisieau adunarea betraniloru satului a produsu multa veselia intre ascultatori. O idea fórte nemerita a fost de a tipari lenga programa si tecstulu tuturoru cantariloru, ce au fost esecutate. — S'au mai distinsu d-siór'a P e r s i e n a r i u, care a declamatu „Biseric'a risipita“ de Alexandri, prin frumosulu ei talentu declamatoricu si d-siórele R o m a n u in duetulu de Mendelssohn prin vocea loru melodiósa. Dupa productiune a urmatu joculu, care s'a continuatu cu multa viuoiciune pêna tardiu in nópte.

(C o n c e r t u l u d-l u i G. D i m'a) de Joi séra a atrasu unu publicu alesu si numerosu. D-lu D i m'a a cantatu cá intotdéuna cu multa arta si virtuositate, secerandu mai cu séma cu Ballad'a „Archibald Douglas“ de C. Loewe aplause sgomotóse. Dómn'a A d a m a placutu cu deosebire in duetulu de Haydn: „Creatiunea“. D-sior'a I r e n'a C o n s t a n t i n i d e, care asemenea a concursu la acestu concertu, ne-a delectatu prin trei piese clasice dela Mendelssohn-Heller (Hebridii) Rubinstein (Valse in Es-dur) si Chopin (Scherzo in B-moll) esecutate pe piano cu rara desteritate, potemu díce cu-o precisiune, modulatiune si c'unu tactu adeveratu artisticu.

(E p i d e m i'a d e v e r s a t u.) In septeman'a dela 23 pêna la 29 Ianuariu s'au bolnavitu de versatu 53 de persóne, ear' 13 au muritu. Cu 5 casuri de bóla si cu 6 casuri de mórte au fost mai puçine cá in septeman'a anteriór'a. Epidemi'a scade asiadér' in continuu.

(I n B r a d u) se va arangiá Sambata la 24 Ianu. v. o petrecere cu dausu in sal'a ospetariei „Transilvani'a“, in favorulu fondului bibliotecei subreuniunii invetiatoriloru rom. gr. or. din protopresbiteratulu Zarandului. Arangerii sunt d-nii P. Rimbasiu, N. Margineanu, I. Germanu si St. Albu.

[C o p i i f u r a t i.] Inainte cu càteva díle intrà o céta de banditi in amédia mare in satulu Pelion de langa Volo in Tessali'a, si se duse directu la scól'a comunale, de unde luara pe toti copii si 'i dusera cu sine in munti. Parintii copiiloru nu indrasnira a se opune banditiloru, deórece acestia erau inarmati pêna in dinti. A dou'a dî banditii tramisera pe toti copii cei seraci, retienendu la sine numai pe cei bogati. Pentru acest'a pretindu banditii numai sumuliti'a de 430,000 franci cá pretiu de rescumperare.

[D r u m u d e f e r u e l e c t r i c u]. Sistem'a de drumu de feru electricu a d-lui W. Siemens, espusa pentru antai'a óra la espositiunea industriala din Berlin in 1879 ajunse iute la o aplicatiune practica. In curendu are sè se deschida in Berlin cea d'antaiu linia construita dupa acestu sistemu. Exploatatiunea unei asemenea linie este eftina, mai sigura si mai comoda, decàtu aceea cu vaporu séu cu cai. Fiindu cà atractiunea intre róte si sîne este aci mai mare, sguduitur'a este cu multu mai mica si o alunecare (deraliare) de pe sîne este aprópe cu neputintia. Esploatatiunea e mai eftina, fiindu-cà pentru intrég'a linia este de ajunsu o masîna de vaporu stabila, care nu consuma mai puçinu materialu de focu, de càtu locomotivele de astadi. Interesanta e aci conducerea esploatatiunii, deórace unu singuru functionariu este in stare se ingrijéscа din statiunea centrale de plecarea si oprirea trenuriloru.

(S i n u c i d e r e a D i d i t i e i I o n e s c u.) La Liceulu St. Sava in Bucuresci s'au tienutu in diu'a de 15 Ianuariu esamene estraordinare. Profesorii fusesera convocati in comissiune, toti elevii din cursulu superioru fura indatorati se asiste. In lips'a d-lui Boranescu, profesorulu de matematica, fù insarcinatu se esamineze d. Spiru Haretu, profesoru la facultatea de sciintie. Intre candidati se aflau trei copile: d-rele Paulin'a si Cleopatra Tanasescu, ficele profesorului Tanasescu de la St. Sava, si d-r'a Diditi'a Ionescu, cumnat'a d-lui Troteanu. D. Sp. Haretu, care incepù esamenele, intrebà pe d-rele Tanasescu si, pe la 11 óre, pe d-r'a D. Ionescu. Dupa ce sfêrsi, d. Sp. Haretu, comunicà d-sóreloru ascultate, cà e multiamitu. Parintii plecara a casa cu copilele loru, insciintiati cà au se se intórca la órele 2. La óra 2, comissiunea profesóreloru se intruni din nou; inse un'a din candidate lipsiea, d-r'a D. Ionescu. Se procedà la esaminarea celoru dóue, care erau de fatia, asteptandu cá se vina cealalta. Asteptara profesorii, pêna la 4. Atuncea sosi scirea, cà d-r'a Diditi'a Ionescu s'a sinucisu. Eaca ce se petrecuse. Plecandu de la liceu cu cumnatulu seu si sor'a s'a d-na Troteanu, d-r'a Diditi'a se planse, cà n'a fostu intrebata cu destula severitate. Profesorii nu potu se aiba o idea esacta de ce sciu, repetà dênsa. Ajunsi a casa, se pusera la masa. Fat'a era puçinu agitata si se plangea mereu de nedreptatea ce i se facuse de a o intreba prea usioru, adaugêndu cà de géba a muncitu, fiindu-cà n'a potutu se-'si arate tóta sciinti'a. Dupa mésa se retrase in camer'a s'a. Candu, la dóue fara unu sfertu, d. Troteanu intrà la cumnat'a s'a, cá se o duca la liceu, o gasi lungita la pamentu intr'unu lacu de sange. Nenorocit'a copila isi taiase gàtulu cu unu cutitu, pe care-'lu cumparase cu càte-va dile inainte de Craciunu, cu gandulu de a se omori in casulu, candu n'ar' reusi la cele doue esamene, ce avea de datu la liceulu S. Sava. In diu'a de 14 Ianuariu deduse esamenu de cursulu inferioru si reusise intr'unu modu stralucitu. D-r'a Diditi'a Ionescu era de 21 ani si orfana de tata si de mama. N'a lasatu nici o scrisóre, prin care se-'si esplice fatal'a ei otarire. Se díce cà, de càtuva timpu, d-r'a d. Ionescu se arata prea ingrijita de reusit'a la esamenele ce pregatea, si ar' fi declaratu cà, déca nu va reusi, se va duce, va disparé, nu va mai audi nimine de dêns'a. „Rom.“

C o n v o c a r e.

Afaceri de insemnatate si urgintia au indemnatu pre Subcomitetulu despartiementului XX alu Asociatiunii transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, cá in siedinti'a s'a din 16 Ianuariu a. c. se decida convocarea unei adunari generali estraordinarie a despartiementului, care conformu acelei decissiuni se va tienè in Blasiu la 11 Februariu a. c. st. n., in díu'a celoru trei santi Archierei la 3 óre d. a. La adunarea acést'a suntu invitati a partecipá toti membrii din despartiementulu acest'a. Fiendu-cà cu ocasiunea acést'a se va pune la ordine si formarea mai multoru Subcomitete, cari se ajute pre Comitetulu centrale de espusetiune din Sabiiu intru realisarea problemei sale celei pre càtu de nationali pre atat'a si de grele, ar' fi de doritu, cá tienuturile mai departate se fia representate la adunarea acést'a celu puçinu prin càte unu plenipotentiatu.

Blasiu in 26 Ianuariu 1881.

E l i a V l a s s a, canonicu metrop. — E l i a C h i r i l a, actuariu.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 31 Ianuariu st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	109.30	Imprumutulu cu premiu ung.	107.50
Imprumutulu cailoru ferate ungare	125 50	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.—
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	82.80	Rent'a de harthia aust.	72.75
dto. (II-a emissiune)	99.50	„ de argintu „	73.85
dto. (III-a emissiune)	86.30	„ de auru „	88.55
Bonuri rurale ungare	97.—	Losurile din 1860	—.—
dto. cu cl. de sortare	95.50	Actiunile bancei austr.-ungare	817.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	96.—	„ bancei de creditu ungare	259.75
dto. cu cl. de sortare	94.—	„ bancei de creditu austriace	283.—
Bonuri rurale transilvane	93 75	Argintulu in marfuri	—.—
„ croato-slav.	97.—	Galbini imperatesci	5.54
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.50	Napoleond'ori	9.38
		Marci 100 imp. germ.	57.95
		Londr'a.	118.65

☞ „Gazet'a Transilvaniei“ va aparé de aci incolo Marti'a, Joui'a si Sambat'a si se va imparti in Brasiovu la 5 óre sér'a.

☞ Rogamu pe toti domnii, càti voiescu a avé numerii acestei foi dela inceputulu anului, a grabi cu prenumeratiunea.

Administratiunea.

Numai odata

se ofere o ocasiune asia de favorabila de a procura unu orologiu escelentu cu jumetate pretiulu.

Desfacere

grandiósa.

Raporturile politice, care s'au ivitu in intregu continentulu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elveti'a. Consecenti'a a fost emigrarea lucratoriloru in masse care a periclitatu esistenti'a fabriciloru. Si fabric'a representata de noi, care e cea dintaie si cea mai insemnata fabric'a de orológe, a inchisu de o cam data fabric'a s'a incredintiandu-ne pe noi cu vendiarea fabricateloru sale. Aceste asia numitele orológe-de-buzunariu-Washington sunt cele mai bune de pe lume, sunt fórte elegantu gravurate si infrumsetiate si lucrate dupa sistem'a americana.

Tóte orologele sunt repassate (esaminate) pe secunda si garantám pentru fie-care 5 ani.

Ca dovada a garantiei singure si a soliditatii celei maí severe, ne obligamu prin aceast'a in publicu, cà suntemu gata a reprimi si chimba fia-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoare de buzunariu fare cheia de intorsu la torta cu mantela de cristalu, regulate cu acurateti'a estra-ordinara pe secunda; afara de aceasta aurite prin electro-galvanismu nou, dimpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiulu de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.

1000 ancore esemplare de lucsu din argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri in emailu, aretatoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.50 de unul, tóte repassate pe secunda.

1000 orológe-cilindre infrumsatiate in capsulu de nickel arginta, cu sticla lata de cristalu pe 8 rubinuri fórte finu repassate, dimpreuna cu lantiu medalionu si cutie de catifea, mai 'nainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orologe ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de oficiulu monetariu c. r. pe 18 rubinuri, afara de aceasta aurite prin electricitate, fórte finu regulate. Orológele au costatu mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unulu.

1000 orológe remontoire-Washington de buzunariu din argintu greu si veritabilu de 13 loti probatu la oficiulu c. r. de punciare, pe langa garantia severa repassate pe secunda, cu mechanismu de nickel asia, incàtu orologele aceste n'au nici candu lipsa de reparatura. Orológele aceste au costatu mai nainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiulu fabulosu de eftinu numai cu fl. 16. Afara de acestu langa fia-care orologiu se da gratuitu unu lantiu medalionu si cutia de catifea.

1000 orológe pentru dómne, de auru veritabilu cu 10 rubinuri, mai 'nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orológe remontoare de auru veritabilu pentru domni seu dómne, mai 'nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orológe de parete cu incuadratura de emailulu celu mai finu si cu mechanismu de sunatu, mai 'nainte cu fl. 6, acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.

650 orológe desteptatóre cu aparatu de larma, fórte finu regulate, aplicabile si cá orologe pe masa de scrisu, mai 'nainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru fórte finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemnu, de intorsu in fiacare a opt'a dî, regulate finu pe secunda, fórte frumóse si imposante; de óra-ce unu astfeliu de orológiu si in 20 de ani mai are pretiu indoitu, se nu lipseasca astfelu de orológiu din nici o familia, mai cu sama pentru ca astfeliu de piesa de cabinetu este decoru in fia-care locuintia. Orologele aceste costau mai 'nainte fl. 35, acum numai fabulosulu pretiu esceptionalu de eftinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orológe pendule are se adauga si o arvuna.

Adresa: 2—24

Desfacere de orológe

a

Fabricei de orológe Fromm.

Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru: Iacobu Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.